

AZ ÉPÍTÉSZ ÁLMA

Bencze Tibor fiatal építész nevét már sokan megjegyezték; ő tervezte pl. a zrenjanini ifjúsági és a törökbecsei kultúrotthont. De mint képzőművészt legfeljebb csak szülővárosa, Zrenjanin ismeri.

Immár tíz éve lesz, hogy Bencze első munkát — köztük faszobrokat is — először láttam. Az építész világát tükrözték azok a képek is, de sötét konstruktivizmusokon meleg anyag sütött át, akár Sulage nagy enformel-képein, amelyekért első párizsi utamon annyira lelkesedtem. Álltak azok a Bencze-képek, és egy érett lét rácsai, deszkakerítései voltak; fekete napjukat sem felejtettem még.

Új korszaka a szerves formák felé való fordulásról tanúskodik. A sejtek mikroszkopikus világa — Petlevszkihez, Hundertwasserhoz hasonlóan — az építészeti utópiához szolgál anyagul: a mikro a makro helyébe lép. Épületek, csontok, virágok, gépek részletei sejlenek fel — még nem dőlt el, egy óriás gép, virág, kastély, vagy őslállat épül-e.

Az építész álma — hol pozitív,

hol negatív előjellel. Építészeti utópia, mint mondtam, de nyugodtan mondhattam volna építészeti apokalipszist is.

Amikor még mindig konstruktivizmusnak, naiv konstruktivizmusnak nevezem Bencze új korszakát, akkor legnagyobb konstruktivistánk, Kassák háziállat-rajzaira gondolok.

Zöld, lazúros alap — Wanyek Tivadar finom vásznait idézi — és durva, kontúros rajz. Képi világa eredeti, ám technikáját és különösen anyagát még nem találta meg. E világhoz — az utópia és az apokalipszis határán — valósabb, nehezebb anyag, határozottabb anyagfelrakás kívánkozik. Nagyobb mennyiségei a zöldnek és a feketének!

Összegezve: az előző korszakkal együtt látom e képeket s Benczét mint egyik fontos képzőművészünket tartom számon, függetlenül attól, hogy képzőművészeti életünk, közvéleményünk — akár Skrabányról és Fenesiről — róla sem igen vesz tudomást.

* Bencze Tibor tárlata az újvidéki Ifjúsági Tribünön.